

STRATEŠKI PLAN CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BOSNE I HERCEGOVINE

ZA PERIOD 2024.-2027.GODINA

2024.
2027.

STRATEŠKI PLAN
CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE BOSNE I
HERCEGOVINE
ZA PERIOD 2024.–2027. GODINA

Sarajevo, oktobar 2023.

SADRŽAJ

1.	UVODNA RIJEČ.....	4
2.	IZBORNA ADMINISTRACIJA.....	5
	Mandat.....	5
	Zakonski okvir.....	5
	Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine (CIK BiH)	6
	Općinske/Gradske izborne komisije.....	9
	Birački odbori.....	11
3.	MISIJA, VIZIJA, VRIJEDNOSTI I PRINCIPI.....	11
	Misija.....	11
	Vizija.....	11
	Vrijednosti i principi.....	11
4.	METODOLOGIJA	15
5.	SWOT analiza (snage, slabosti, prilike, prijetnje)	16
6.	STRATEŠKI CILJEVI I PRAVCI.....	19
	Opći strateški cilj.....	19
	Strateški pravci.....	19
7.	PLAN IMPLEMENTACIJE MJERA I AKTIVNOSTI	37

Skraćenice

BiH	Bosna i Hercegovina
CIK BiH	Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine
DMS	<i>Document Management System</i>
DR	<i>Disaster Recovery</i>
GCB	Glavni centar za brojanje
GRECO	<i>Group of States against Corruption</i>
HRIS	<i>Human Resources Information System</i>
IDDEEA	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine
IKT	Informaciono-komunikacione tehnologije
IT	Informacione tehnologije
JIS	Jedinstveni izborni informacioni sistem
PSBiH	Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine
OIK	Općinska/gradska izborna komisija
RFID	<i>Radio Frequency Identification</i>
QMS	<i>Quality Management System</i>

1. UVODNA RIJEČ

Poštovani birači,

imajući u vidu važnost integriteta, transparentnosti i efikasnosti izbornog procesa, kao i potrebu za unapređenjem i modernizacijom izbornih procedura putem digitalizacije svih poslovnih procesa, s posebnim osvrtnom na potrebe Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (CIK BiH), predstavljamo vam četverogodišnji Strateški plan Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine za period 2024–2027. godine. Ovaj plan CIK BiH je usvojila na 65. sjednici, održanoj 05. 10. 2023. godine.

U cilju očuvanja demokratskih vrijednosti, jačanja integriteta izbornog procesa, te povećanja povjerenja birača, neophodno je konstantno unapređivati i modernizirati izborni sistem u Bosni i Hercegovini. U tom svjetlu, CIK BiH prepoznaje neophodnost strateškog pristupa izazovima izbornog procesa u BiH koji će nas usmjeriti ka ostvarivanju višestrukih ciljeva. Strategija CIK BiH ima za cilj da doprinese unapređenju izbornog okruženja, poboljšanje pristupačnosti i efikasnosti izbornih procesa i procedura, kao i unapređenje zaštite izbornih prava svih birača, a posebno birača s poteškoćama u razvoju i marginaliziranih grupa.

Ovaj strateški dokument će poslužiti kao temelj za dalji sistematičan rad, postavljanje jasnih smjernica i ciljeva, te definiranje mjera koje će nas, korak po korak, približiti izvrsnosti u organizaciji izbora. Uzimajući u obzir promjene u tehnologiji i društvu, te rastuće izazove u svijetu demokracije, odlučno se opredjeljujemo u implementaciju ove strategije koja će nam pomoći da ostvarimo kontinuirani napredak, te da odgovorimo na izazove budućnosti.

Strateški pristup omogućit će nam da jačamo i unapređujemo osnove za demokratske izbore koji će reflektirati volju birača, te doprinijeti političkoj i ekonomskoj stabilnosti Bosne i Hercegovine.

Izborni proces predstavlja temelj demokracije, a glas svakog birača je jednako važan. Pred nama je zahtjevan i važan zadatak za koji nam je potrebno povjerenje i podrška kako birača, tako i državnih institucija, te ostalih učesnika izbornog procesa u BiH. Demokratski izbori u BiH u skladu s najvišim demokratskim standardima su želja, ali i odgovornost svih nas. Vjerujemo da ćemo, korak po korak, izgraditi izborni sistem na koji ćemo moći biti ponosni, te biti dobar primjer među savremenim demokratskim društvima.

*Prof. dr. Suad Arnautović
Predsjednik CIK BiH*

2. IZBORNA ADMINISTRACIJA

Mandat

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine (CIK BiH) je nezavisan organ koji podnosi izvještaj neposredno Parlamentarnoj skupštini BiH i čija ovlaštenja proizilaze iz nje, a formiranje stalne izborne komisije BiH koja će imati odgovornost za provođenje izbora u BiH predviđeno je i članom V Aneksa 3 Okvirnog sporazuma za mir u BiH (Dejtonski mirovni sporazum).

CIK BiH nadležan je za provođenje Izbornog zakona BiH, Zakona o finansiranju političkih stranaka Bosne i Hercegovine i dijela Zakona o Vijeću ministara BiH, kojim je Centralna izborna komisija BiH nadležna da ocjenjuje, na osnovu dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uslove za imenovanje. Također, Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, član 13, Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora ove agencije. Također CIK BiH je nadležan za implementaciju određenih rješenja iz Izbornog zakona Republike Srpske (RS), Izbornog zakona Brčko distrikta BiH, Zakona o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika u općinama Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH).

Zakonski okvir

1. *Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine*, član 2.9, stav (1), tačka 16¹ utvrđeno je da Centralna izborna komisija BiH podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (PSBiH) o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provođenju Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i inicira izmjene tog zakona.
2. *Zakonom o finansiranju političkih stranaka Bosne i Hercegovine*, član 17², propisano je da je Centralna izborna komisija BiH obavezna svake

¹ „Službeni glasnik BiH“, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22

² „Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16

godine Parlamentarnoj skupštini BiH podnijeti izvještaj o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka.

3. U nadležnosti Centralne izborne komisije BiH je i provođenje *dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine*³, kojim je Centralna izborna komisija BiH nadležna da ocjenjuje, na osnovu dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, da li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH ispunjava uslove za imenovanje.
4. *Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije*, član 13⁴, Centralna izborna komisija BiH vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije.
5. Srednjoročni plan rada Centralne izborne komisije BiH za period 2022.–2024. godine (akt broj: 07-1-07-10-1174-4/21) usvojen na 66. sjednici Centralne izborne komisije BiH održanoj 07. 10. 2021. godine.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine (CIK BiH)

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine sastoji se od sedam (7) članova: dva (2) iz reda Hrvata, dva (2) iz reda Bošnjaka, dva (2) iz reda Srba i jedan (1) iz reda ostalih. Članove CIK BiH imenuje Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH. Po jedan član CIK BiH iz reda Hrvata, Bošnjaka, Srba i član iz reda ostalih obavlja funkciju predsjednika i mijenja se po principu rotacije i to jedanput u sedam godina u trajanju od 21 mjesec.

Ključne nadležnosti CIK BiH definirane su članom 2.9 Izbornog zakona BiH:

1. koordinira, nadgleda i regulira zakonitost rada svih izbornih komisija i biračkih odbora u skladu s ovim zakonom;
2. donosi administrativne propise za provođenje ovog zakona;
- 2.a donosi odluku o održavanju neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini, propisanih ovim zakonom;
3. predlaže budžet za Centralnu izbornu komisiju BiH i podnosi izvještaj o izvršenju budžeta;
4. odgovoran je za tačnost, ažurnost i ukupni integritet Centralnog biračkog spiska za teritoriju Bosne i Hercegovine;

³ „Službeni glasnik BiH“, broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 i 24/08

⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj: 103/09 i 58/13

- 4.a. osigurava statističke evidencije razvrstane po spolu, starosti, razvrstane po izbornim jedinicama za svaki dio izbornog procesa;
5. ovjerava političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata i nezavisne kandidate za učešće na svim nivoima neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini;
6. potvrđuje i ovjerava kandidatske liste i kandidate za sve nivoe neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim zakonom;
7. odgovoran je za pravovremeno štampanje, distribuciju i sigurnost glasačkih listića i obrazaca za neposredne izbore na svim nivoima u Bosni i Hercegovini;
8. utvrđuje sadržaj i formu glasačkih listića za sve nivoe neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini;
9. utvrđuje i potvrđuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim zakonom, ovjerava da su ti izbori provedeni u skladu s ovim zakonom i objavljuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim zakonom;
10. izdaje uvjerenje licima koja su dobila mandat na svim nivoima neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim zakonom;
11. obavještava izbornu komisiju ili birački odbor ili bilo koje drugo tijelo nadležno za provođenje izbora da ne postupaju u skladu s odredbama ovog zakona, ili da ih krše, i nadležnom organu nalaže poduzimanje odgovarajućih mjera;
12. objavljuje u službenim glasilima i sredstvima javnog informiranja u Bosni i Hercegovini i van nje, poslovnike, propise i izborne rezultate neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim zakonom, informacije za birače, te ostale informacije neophodne za provođenje ovog zakona i svih izbornih zakona;
13. obavlja sve izborne aktivnosti za izbor članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine i članova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;
14. donosi odluku o prestanku mandata izabranog zvaničnika na svim nivoima neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim zakonom, a vodi i prethodni postupak, gdje je potrebno, o utvrđivanju činjeničnog stanja (u slučaju kada je izabrani zvaničnik podnio ostavku, da je to učinio svojom voljom);

15. provjerava odluku nadležnog organa o prestanku mandata izabranog zvaničnika opozivom, kako bi se osiguralo da je mandat izabranog zvaničnika prestao u skladu s ovim zakonom;
16. podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provođenju ovog zakona i inicira izmjene ovog zakona; i
17. obavlja sve druge poslove utvrđene Zakonom.

Također, u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka BiH, CIK BiH pregleda i kontrolira finansijske izvještaje koje podnose političke stranke i obavlja reviziju finansiranja političkih stranaka, te odlučuje da li su politička stranka ili drugo lice prekršili odredbe ovog zakona, izriče sankcije političkim strankama zbog nepridržavanja zakona i poduzima odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti, u skladu sa zakonom.

Sekretarijat Centralne izborne komisije BiH

Tehničku podršku CIK BiH pruža Sekretarijat Centralne izborne komisije BiH, a čija struktura je uređena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Sekretarijata Centralne izborne komisije BiH. Generalni sekretar CIK BiH rukovodi Sekretarijatom CIK BiH.

Organizacione jedinice Sekretarijata:

1. Sektor za informiranje, međunarodnu saradnju, protokol i obuku:
 - Odsjek za poslove informiranja, međunarodnu obuku saradnju i protokol
 - Odsjek za administrativno-dokumentacione poslove i obuku
2. Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka:
 - Odsjek za revizijske poslove i
 - Odsjek za predrevizijske i administrativne poslove
3. Sektor za pravne poslove i upravno rješavanje:
 - Odsjek za pravne poslove i
 - Odsjek za upravno rješavanje
4. Sektor za izbore i informaciono-komunikacione tehnologije:
 - Odsjek za izbore i
 - Odsjek za informaciono-komunikacione tehnologije

5. Sektor za finansijske i opće poslove:

- Odsjek za materijalno-finansijske poslove i
- Odsjek za operativne i zajedničke poslove

Općinske / gradske izborne komisije

Općinska/gradska izborna komisija (OIK/GIK) tj. Izborna komisija osnovne izborne jedinice, sastoji se od tri, pet ili sedam članova. Općinska/gradska izborna komisija može imati sekretara za obavljanje administrativno-tehničkih poslova. Centralna izborna komisija BiH utvrđuje broj članova Općinske izborne komisije prema broju registriranih birača i veličini općine, odnosno grada.

Nadležnosti izborne komisije definirane su članom 2.13 Izbornog zakona BiH, i to:

1. nadgleda i kontrolira rad Centra za birački spisak iz člana 3.8 Izbornog zakona BiH;
2. određuje biračka mjesta na području općine za glasanje na svim nivoima vlasti u BiH;
3. sprovodi postupak imenovanja, imenuje i obučava članove biračkog odbora;
4. brine o bezbjednosti i dostavi biračkim odborima izbornog materijala za glasanje na svim nivoima izbora u BiH;
5. obavještava birače o svim informacijama neophodnim za provođenje izbora, u skladu s propisima Centralne izborne komisije BiH;
6. odgovorna je za uređenje biračkog mjesta i druge tehničke pripreme za izbore;
7. odgovorna je za pravilno brojanje glasačkih listića na biračkim mjestima i u općinskim centrima za brojanje;
8. objedinjuje rezultate izbora sa svih biračkih mjesta u općini, posebno za svaki organ za koji je vršen izbor, i dostavlja ih Centralnoj izbornoj komisiji BiH; i
9. vrši druge poslove u skladu sa zakonom i propisima Centralne izborne komisije BiH.

Birački odbori

Birački odbor sastoji se od tri ili pet članova od kojih je jedan predsjednik. Predsjednik i članovi biračkog odbora imaju zamjenike. Predsjednika i članove biračkog odbora, kao i njihove zamjenike, imenuje Izborna komisija osnovne izborne jedinice, najkasnije u roku od 30 dana prije dana održavanja izbora.

Birački odbor neposredno rukovodi radom biračkog mjesta, obezbjeđuje pravilnost i tajnost glasanja i evidentira rezultate glasanja na biračkom mjestu.

Predsjednik biračkog odbora obezbjeđuje da se proces glasanja na biračkom mjestu odvija nesmetano, u skladu s odredbama poglavlja 5. i 7. Izbornog zakona BiH.

3. MISIJA, VIZIJA, VRIJEDNOSTI I PRINCIPI

Misija

Transparentno, efikasno i profesionalno organiziramo demokratske izbore u kojima građani Bosne i Hercegovine mogu izraziti slobodnu izbornu volju, te zakonito provođenje svih nadležnosti propisanih Izbornim zakonom BiH i Zakonom o finansiranju političkih stranaka BiH.

Vizija

Naša vizija je izborna administracija koja organizira slobodne, demokratske izbore koji odražavaju volju birača i koja uživa povjerenje birača i javnosti.

Vrijednosti i principi

U našoj predanosti organizaciji slobodnih i demokratskih izbora, negujemo vrijednosti i principe koji će biti ključni u implementaciji ovog strateškog plana.

Nezavisnost

Nezavisnost izborne administracije i otklon od političkog uticaja su temeljne vrijednosti koje čvrsto negujemo. CIK BiH je odlučna da u potpunosti osigura nepristrasnost i nezavisnost u svom djelovanju, te da svaka odluka bude donesena isključivo u skladu s profesionalnim uvjerenjima i stručnošću.

CIK BiH djeluje na način da političke stranke ne utiču na naše odluke, u cilju osiguravanja da svi postupci budu vođeni jedino interesima građana, doprinoseći jačanju demokratije u BiH.

Jedino kroz nezavisnu izbornu administraciju moguće je osigurati integritet i povjerenje u izborni proces, te osigurati da glasači mogu slobodno izraziti svoju izbornu volju.

Nepriistrasnost

U našem djelovanju posvećeni smo tome da osiguramo da naše odluke budu donesene nepristrasno, te da budu u skladu sa zakonskim okvirom i mandatom koji nam je povjeren. Djelujući nepristrasno osiguravamo da svaki izborni subjekt ima iste uslove za učešće u izbornom procesu. Odluke koje donosimo temelje se na zakonskim okvirima koji reguliraju izborni proces.

Mandat koji nam je povjeren od strane PSBiH jasno definira našu ulogu i ovlaštenja. Djelujemo u skladu s tim mandatom i odgovorno obavljamo svoje dužnosti kako bismo osigurali da izborni proces bude transparentan, efikasan i pošten.

Djelujući nepristrasno, uz poštivanje zakonskih okvira i vjernost mandatu, težimo osigurati da građani imaju puno povjerenje u naš rad i u sam izborni proces. Smatramo da je nepristrasnost ključni element za jačanje demokratskih vrijednosti i osiguravanje da svi građani mogu slobodno i demokratski ostvariti svoje izborno pravo.

Profesionalizam

CIK BiH posvećen je provođenju svog mandata na zakonit i profesionalan način. Predanost poštivanju zakona osigurava da sve aktivnosti i odluke koje donosimo u okviru izbornog procesa budu u skladu s važećim pravnim normama i regulativama.

Profesionalnost je ključni element u našem radu kako bismo osigurali da svaki korak izbornog procesa bude sproveden uz visoku stručnost i odgovornost.

Kontinuirano radimo na unapređenju kapaciteta i usavršavanju izborne administracije, te pratimo izazove i tehnološke inovacije u području izbornih procesa. CIK BiH je otvoren prema novim idejama i djeluje u skladu s najboljim međunarodnim praksama kako bismo osigurali najbolju moguću uslugu biračima i konstantno jačanje demokratskih procesa u BiH.

Odgovornost

Predanost principu odgovornosti prema biračima i svim učesnicima u izbornom procesu je temelj našeg rada. Prema biračima, naša odgovornost znači osiguravanje da svaki glas ima važnost i da svi birači imaju jednake i ravnopravne mogućnosti da slobodno izraze svoju izbornu volju. Aktivno radimo na edukaciji birača o izbornim pravima i procedurama, kako bi bili informirani i osnaženi da aktivno učestvuju u izbornom procesu. Također, redovno komuniciramo s biračima i slušamo njihove potrebe i zabrinutosti kako bismo bolje odgovorili na njihove zahtjeve.

Prema učesnicima u izbornom procesu naša odgovornost podrazumijeva poštivanje i provođenje zakonodavstva i pravnih normi koje reguliraju izborni proces. Također, redovno izvještavamo

o našim postupcima i rezultatima kako bi svi učesnici bili upoznati s napretkom i usklađenosti s ciljevima izbornog procesa.

Inkluzivnost

CIK BiH je predan stvaranju inkluzivnog izbornog procesa u BiH. Kroz naš rad, želimo osigurati da svi birači imaju iste mogućnosti u učestvovanju u izbornom procesu, nezavisno od pripadnosti bilo kojoj društvenoj grupi, vjerskim, političkim ili drugim uvjerenjima, uključujući lica s invaliditetom, te manje zastupljene i marginalizirane grupe.

Svaki birač mora imati jednake šanse da ostvari pasivno i aktivno biračko pravo i izrazi svoju izbornu volju.

Nastojimo osigurati da izborni proces bude pristupačan i razumljiv za sve birače, uključujući i osobe s invaliditetom, osobe s poteškoćama u razvoju ili osobe iz ranjivih društvenih grupa.

U našem radu potičemo aktivnu saradnju s državnim i nezavisnim institucijama, civilnim društvom, nevladinim organizacijama i drugim relevantnim akterima kako bismo zajedno stvorili inkluzivno izorno okruženje. Slušamo i uvažavamo različite perspektive i doprinosimo inicijativama koje promiču inkluzivnost u izbornom procesu.

Također, osiguravamo da informacije o izbornom procesu budu dostupne i razumljive za sve birače. Stvarajući inkluzivno okruženje, nastojimo osigurati da niti jedan birač ne bude diskriminiran ili onemogućen da ravnopravno učestvuje u izbornom procesu. Vjerujemo da je inkluzivnost ključ za jačanje demokratskih vrijednosti i izgradnju društva u kojem se cijeni raznolikost, poštuju prava svakog pojedinca i promiče aktivno građanstvo.

Kontinuirano unapređenje i digitalne inovacije

CIK BiH posvećen je unapređenju izbornog procesa kako bismo osigurali najbolje moguće iskustvo za sve učesnike. U okviru svog mandata, pratimo današnje tehnološke i društvene trendove kako bismo identificirali prilike za uvođenje inovacija koje će poboljšati transparentnost i efikasnost izbornog procesa. Aktivno sarađujemo s međunarodnim i domaćim organizacijama i stručnjacima iz područja informacionih tehnologija kako bismo tehnološki unaprijedili izborni proces.

Naša predanost uvođenju inovacija u izborni proces temelji se na uvjerenju da je modernizacija kroz uvođenje adekvatnih informacionih tehnologija u izborni proces ključna za jačanje demokratskih institucija, kao i osiguravanju integriteta izbornog procesa. Konstantno radimo na cilju da izborni proces bude što efikasniji, transparentniji i prilagođen zahtjevima savremenog demokratskog društva.

Naš cilj je unaprijediti izborni proces u skladu međunarodnim standardima i najboljim međunarodnim praksama i omogućiti građanima da slobodno i pouzdano izraze svoju izbornu volju. Uvodeći inovacije u izborni proces, želimo doprinijeti jačanju povjerenja u demokratske vrijednosti, te ostvariti izbore koji su poštenji, transparentni i odražavaju izbornu volju birača.

Transparentnost

Transparentnost je ključna za demokratski izborni proces, izgradnju povjerenja građana u izborni proces, izbornu administraciju i jačanje demokratskih vrijednosti. Kontinuirano obavještavamo javnost o našem djelovanju, rezultatima naših aktivnosti, te cjelokupnom izbornom procesu. Nastojimo osigurati da sve relevantne informacije o izbornom procesu budu jasno i pravovremeno dostupne.

Otvoreno komuniciramo o svim izazovima i problemima s kojima se susrećemo, te o mjerama koje poduzimamo kako bismo ih riješili. Otvorenost prema javnosti osigurava da naš rad bude transparentan, a naša organizacija odgovorna prema svim građanima.

Efikasnost

Temelj svakog demokratskog društva je povjerenje građana u izborni proces. Efikasnost izborne administracije od presudne je važnosti za jačanje tog povjerenja. S obzirom na odgovornost koju nosimo, neprestano težimo najvišim standardima u svom radu, pa tako i povećanju efikasnosti izborne administracije. Efikasnost kojoj težimo tiče se posvećenosti osiguravanju da izborni rezultati odražavaju volju birača, garantirajući da je svaki glas pravilno prebrojan, te da cijelokupan proces bude sproveden u najkraćem roku, uz minimalnu upotrebu resursa.

4. METODOLOGIJA

Izrada strateškog plana CIK BiH ključan je korak u postizanju visokog nivoa organizacije i integriteta izbornog procesa u Bosni i Hercegovini. S obzirom na kompleksnost i značaj demokratskih procesa u Bosni i Hercegovini, CIK BiH je prepoznao potrebu za temeljnim pristupom u izradi strateškog plana. Kroz inkluzivan pristup, u proces izrade strateškog plana bili su uključeni članovi CIK BiH, kao i uposlenici Sekretarijata CIK BiH, zajedno s drugim članovima izborne administracije. Uzimajući u obzir njihove perspektive, stvorena je dublja i sveobuhvatnija slika trenutnog stanja unutar izborne administracije, te izbornog procesa, uključujući izazove i prilike koje ga okružuju.

U izradi svog strateškog plana, CIK BiH je primijenio metodologiju koja započinje analizom SWOT faktora (snage, slabosti, prilike i prijetnje). Pored internih resursa, CIK BiH se oslonio na analizu dostupnih dokumenata, kao i relevantnih analiza i preporuka drugih organizacija. Ova faza analize omogućila je komparativno sagledavanje izbornih procesa u Bosni i Hercegovini u odnosu na međunarodne standarde i najbolje prakse. Kombiniranje ove analitičke dimenzije s učestvovanjem ključnih aktera omogućilo je stvaranje relevantnih i temeljnih strateških ciljeva.

Na osnovu prikupljenih informacija, CIK BiH je uspješno definirao strateške ciljeve i konkretne mjere koje će služiti za unapređenje izbornog procesa. Korištena metodologija omogućila je postizanje dubljeg razumijevanja ključnih izazova i prilika, te je istovremeno osigurala inkluzivan i sveobuhvatan pristup u postizanju visokog nivoa organizacije i integriteta izbornog sistema. Kroz primjenu ovog strateškog plana, CIK BiH poduzima važan korak prema obezbjeđivanju kvaliteta izbornog procesa u Bosni i Hercegovini.

5. SWOT analiza (snage, slabosti, prilike, prijetnje)

	Analiza SNAGA	Analiza SLABOSTI
Resursi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CIK BiH posjeduje dugogodišnje iskustvo u provođenju izbora na svim nivoima vlasti i stručne kadrove; ▪ Edukacija i kontinuiran napredak u izgradnji kapaciteta stručnog kadra za sprovođenje izbornog procesa; ▪ Upotreba informacionih tehnologija za upravljanje određenim brojem izbornih procesa; ▪ Obučeno osoblje za upravljanje i kontrolu izbornog procesa u BiH; ▪ Izgrađen sistem upravljanja Centralnim biračkim spiskom; ▪ Izgrađena efikasna struktura upravljanja izbornim procesima unutar izborne administracije na svim nivoima. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neadekvatna sistematizacija, te nedovoljna popunjenost kadrovima Sekretarijata CIK BiH; ▪ Nedovoljni ljudski i tehnički resursi za funkcioniranje i održavanje postojećih, te razvoj novih IT-sistema; ▪ Nemogućnost iskorištenja Jedinstvenog izbornog informacionog sistema (JIIS) u punom kapacitetu zbog nepopunjenosti ključnih radnih mjesta, uključujući IT-kadrove; ▪ Nedostatak kapaciteta za planiranje i razvoj softverskih aplikacija za unapređenje i upravljanje izbornim procesima; ▪ Nedostatak kapaciteta za obezbjeđivanje potrebnog nivoa kibernetičke zaštite infrastrukture izborne administracije; ▪ Nedovoljna finansijska sredstva za daljnje unapređenje specijaliziranih stručnih kadrova; ▪ Nepostojanje efikasnog mehanizma za privlačenje neophodnih stručnih kadrova i motiviranje postojećih; ▪ Nedovoljni komunikacijski kapaciteti CIK BiH; ▪ Nedovoljan kapacitet Službe za reviziju CIK BiH; ▪ Nedovoljni kapaciteti Sekretarijata CIK BiH za projektno planiranje i implementaciju.

Organizacija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uspješno okončani svi dosadašnji izbori u mandatu CIK BiH unutar zakonskih rokova; ▪ Redovno izvršavanje svih zadataka u skladu s rokovima koji su utvrđeni Planom rada CIK-a, zakonima, pravilnicama, instrukcijama i procedurama; ▪ Implementiran interni sistem borbe protiv korupcije; ▪ Izgrađeni izuzetni profesionalni odnosi, te članstvo i partnerstvo u vodećim međunarodnim, te institucijama iz oblasti unapređenja demokratije i demokratskih izbora; ▪ Izgrađeni dobri odnosi i koordinacija s međunarodnim predstavništvima, organizacijama i institucijama u BiH. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neadekvatna fizička infrastruktura za realizaciju radnih zadataka u organizacionim jedinicama (zgrada CIK BiH, Glavni centar za brojanje, skladište); ▪ Neadekvatna informatička infrastruktura za obavljanje poslovnih procesa; ▪ Nedostatak sistemskog rješenja za adekvatno održavanje i osiguravanje IT-sistema, aplikacija i opreme; ▪ Interna aplikativna rješenja ne omogućavaju elektronsku razmjenu podataka unutar organizacionih jedinica Sekretarijata; ▪ Nepostojanje elektronske automatizirane razmjene podataka s nadležnim institucijama koje su neophodne za funkcioniranje izbornog procesa; ▪ Nedostatak integriranog sistema za rad na dokumentima (<i>Document management system – DMS</i>) u punom tehnološkom kapacitetu; ▪ Nije uspostavljen informacioni sistem za upravljanje ljudskim resursima (<i>Human Resources Information System – HRIS</i>) za upravljanje ljudskim resursima; ▪ Nepostojanje aplikacije s <i>web</i>-alatima za analizu izbornih podataka i izradu postizbornih statistika; ▪ Nedostatak softverskih rješenja za unapređenje procesa identifikacije birača prilikom glasanja, skeniranje glasačkih listića, <i>online</i> transfer rezultata, te adekvatnog portala za <i>live</i> prikaz preliminarne izbornih rezultata; ▪ Nepostojanje pozivnog centra koji bi bio na raspolaganju biračima u izbornom periodu za podršku registraciji birača za glasanje van BiH; ▪ Nisu uspostavljeni ISO standardi; ▪ Ograničena pristupačnost izborne infrastrukture i izbornog procesa;
--------------	---	--

	Analiza PRILIKA	Analiza PRIJETNJI
Političke	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mogućnosti za unapređenje izbornog procesa kroz pristup mehanizmima i sredstvima pomoći u procesu pristupanja Evropskoj uniji. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rizik neblagovremenog neusvajanja predložene sistematizacije radnih mjesta unutar Sekretarijata CIK BiH; ▪ Neblagovremeno stvaranje zakonskih pretpostavki za unapređenje izbornog procesa, te za realizaciju aktivnosti iz domena rada CIK BiH s posebnim osvrtom na uvođenje savremenih IT-tehnologija u izbornom procesu; ▪ Nedovoljna podrška nadležnih državnih i zakonodavnih tijela inicijativama CIK BiH.
Ekonomске	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obezbijedeno redovno finansiranje CIK BiH; ▪ Mogućnost pristupa sredstvima donatora i tehničkoj pomoći međunarodnih organizacija. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedovoljna finansijska sredstva za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta u Sekretarijatu CIK BiH; ▪ Složenost postupaka javnih nabavki uslijed specifičnosti potreba izbornog procesa i nivoa sofisticiranosti opreme i usluga koje su potrebne u obavljanju ključnih zadataka CIK BiH.
Socijalne i društvene	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visok nivo interesovanja javnosti o djelovanju izborne administracije; ▪ Mogućnost unapređenja transparentnosti i integriteta izbornog procesa korištenjem novih tehnologija i interneta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedovoljno povjerenje javnosti u izbornu administraciju i izborni sistem; ▪ Nedovoljno razumijevanje javnosti o mandatu CIK BiH; ▪ Nedovoljno razumijevanje javnosti o nadležnostima u procesu uvođenja novih informacionih tehnologija u izborni proces; ▪ Odlazak stručnih kadrova.

6. STRATEŠKI CILJEVI I PRAVCI

Opći strateški cilj

Unapređenje procesa organizacije izbora u Bosni i Hercegovini i podizanje povjerenja javnosti kroz povećanje efikasnosti, transparentnosti i profesionalnosti izborne administracije i izbornog procesa.

Strateški pravci

Definiranjem općeg cilja stvoreni su uslovi za definiranje strateških ciljeva u periodu implementacije strategije za 2024.–2027. godinu, kojima se doprinosi realizaciji mjera koje su sastavni dio strateških pravaca.

U narednim poglavljima predstavljeni su strateški ciljevi razvoja CIK BiH u periodu 2024.–2027. godine na način da su podijeljeni prema operativnosti i funkcionalnosti u sedam pravaca: 1) institucionalno jačanje izborne administracije, 2) uvođenje novih informacionih tehnologija u izborni proces, 3) poboljšanje infrastrukture i logističkih kapaciteta, 4) podizanje povjerenja u izborni proces i izbornu administraciju, 5) unapređenje pristupačnosti izbornog procesa, 6) povećanje integriteta izbornog procesa, 7) unapređenje nadzora i transparentnosti finansiranja političkih stranaka.

Svaki od strateških pravaca i ciljeva doprinosi ispunjenju općeg cilja, a strateške aktivnosti se mogu preplitati, odnosno mogu funkcionalno doprinositi realizaciji više strateških pravaca i ciljeva.

STRATEŠKI PRAVAC 1:

INSTITUCIONALNO JAČANJE IZBORNE ADMINISTRACIJE

U cilju osiguravanja integriteta i transparentnosti izbornog procesa, CIK BiH posvećuje izuzetan značaj institucionalnom jačanju izborne administracije koja predstavlja temeljni stub u unapređenju izbornog procesa i pružanja kvalitetne usluge građanima. Nezavisnost, stručnost i profesionalnost su od suštinske važnosti za osiguravanje integriteta izborne administracije. Fokusiranjem na ovaj strateški pravac, CIK BiH želi osnažiti izbornu administraciju kroz niz ključnih mjera i inicijativa.

Kroz saradnju s relevantnim akterima u društvu, kao što su institucije na nivou BiH, nevladine organizacije, političke stranke, mediji, te međunarodne institucije i organizacije u BiH, uspostaviti ćemo čvrste partnerske odnose koji će podržati institucionalno jačanje izborne administracije. Otvorena komunikacija i saradnja sa svim relevantnim akterima ključni su za stvaranje povoljnog okruženja za organiziranje slobodnih i poštenih izbora.

U ovom strateškom periodu CIK BiH će poboljšati samostalnost, profesionalnost i povjerenje građana u izbornu administraciju, uspostaviti sistem s efikasnom budžetskom politikom, te konstantnim organizacionim i profesionalnim napretkom. Implementacija ovog strateškog pravca će doprinijeti razvoju demokratskih procesa u BiH. CIK BiH će osigurati da izborna administracija postane primjer profesionalnosti, nepristrasnosti i transparentnosti.

MJERA 1: JAČANJE ORGANIZACIONE STRUKTURE SEKRETARIJATA CIK BIH

Usvajanje nove sistematizacije radnih mjesta i obezbjeđivanje adekvatnog budžetskog okvira u cilju popunjavanja organizacionih jedinica Sekretarijata CIK BiH.

Nova sistematizacija radnih mjesta bi značajno doprinijela unapređenju interne organizacije Sekretarijata, te povećala efektivnost rada CIK BiH, uz upotrebu trenutnih ljudskih potencijala i angažman novih stručnih kadrova. Trenutna nepopunjenost značajnog broja radnih mjesta predstavlja izazov izornoj administraciji u efikasnom obavljanju nekih od osnovnih funkcija unutar zakonskog mandata. Ovome doprinosi i nedostatak adekvatnih budžetskih sredstava dostupnih CIK BiH za angažman novih, te motiviranje postojećih ljudskih kapaciteta.

Pojedina upražnjena radna mjesta su deficitarna na tržištu rada u BiH, a postojeći mehanizmi za privlačenje kvalitetnih kadrova su neadekvatni, ne postoje za pojedina stručna zvanja, odnosno nisu dostupna CIK BiH.

Unapređenjem sistematizacije, te angažmanom dodatnih stručnih kadrova povećala bi se iskoristivost kapaciteta Jedinstvenog izbornog informacionog sistema (JIS) koji u ovome momentu nisu iskorišteni, posebno zbog nedostatka kadrova sa specijalističkim IT-znanjima. CIK BiH bi implementacijom ove aktivnosti pojačala svoje kapacitete ljudskih resursa koji bi bili osposobljeni za funkcioniranje i administraciju izbornih procesa.

Angažiranjem neophodnog broja IT-stručnjaka osiguralo bi se funkcioniranje i povećala iskoristivost postojećih, te planiranih aplikacija i IKT-sistema.

MJERA 2: UNAPREĐENJE KAPACITETA ČLANOVA IZBORNE ADMINISTRACIJE

Izbornim zakonom BiH definirane su izuzetno važne obaveze i odgovornosti članova izborne administracije na svim nivoima, od državnog do općinskog, te članova biračkih odbora. Njihova pripremljenost da odgovore na zadatak organiziranja demokratskih izbora u BiH zahtijeva značajne napore od strane CIK BiH u vidu kreiranja i implementacije kratkoročnih i dugoročnih programa profesionalnog usavršavanja. CIK BiH je opredijeljen za sistemski pristup ovom procesu.

CIK BiH će kontinuirano revidirati i raditi na unapređenju i usavršavanju obuka za izborne zvaničnike na svim nivoima izborne administracije. Uz ovu redovnu aktivnost, CIK BiH će kreirati dodatne i specifične programe obuke u cilju osiguravanja da su članovi izborne administracije pripremljeni da odgovore na sve zadatke, uključujući upotrebu novih tehnologija u izbornom procesu i slično. Uz to, CIK BiH će revidirati postojeće, te uvesti nove obuke koje će doprinijeti povećanju integriteta izborne administracije, a time i samog izbornog procesa. Uz navedeno, CIK BiH će osigurati adekvatne obuke za nove članove izborne administracije, uključujući privremeno angažirano osoblje.

MJERA 3: IZGRADNJA KAPACITETA CENTRA ZA EDUKACIJU CIK BIH

Fokus na obrazovanje i razvoj zaposlenika omogućava da izborna administracija ima stručan kadar, osposobljen za suočavanje s izazovima i zahtjevima savremenog poslovanja, kao i za efikasno obavljanje svojih dužnosti u skladu s najvišim profesionalnim standardima.

U cilju izgradnje održivog kapaciteta za obuke, CIK BiH će nastaviti s naporima za daljnju edukaciju profesionalno obučenog osoblja za planiranje i implementaciju treninga, te institucionalno jačanje Centra za edukaciju.

Centar za edukaciju CIK BiH predstavlja suštinski resurs koji ima za cilj unapređenje profesionalnih kapaciteta i vještina svih relevantnih aktera u sferi izborne administracije. Centar je središte koje pruža opća i usko specifična stručna znanja, osnažuje praktične vještine i promovira najbolje prakse u okviru izbornog procesa.

MJERA 4: USPOSTAVA SISTEMA UPRAVLJANJA KVALITETOM

Tokom perioda implementacije Strateškog plana, CIK BiH planira implementaciju sistema upravljanja kvalitetom (*Quality Management System – QMS*) i obavljanje certifikacije prema standardu ISO 9001:2015. Implementacija sistema upravljanja kvalitetom za CIK BiH predstavlja ključan korak u osiguravanju kvaliteta rada i postizanju visokih standarda u izbornom procesu. Certifikacija prema ISO 9001:2015 standardu će pružiti potvrdu da CIK BiH ima uspostavljen sistem upravljanja kvalitetom koji odgovara međunarodnim standardima. Ovo će dodatno povećati povjerenje javnosti u rad CIK BiH, te osigurati da izborni proces bude proveden u skladu s najvišim standardima kvaliteta i dosljednosti.

STRATEŠKI PRAVAC 2:

KORIŠTENJE INFORMACIONIH TEHNOLOGIJA U IZBORNOM PROCESU

Unapređenje postojećih, te uvođenje novih informacionih tehnologija u izborni proces predstavlja ključan korak ka povećanju integriteta i transparentnosti izbornog procesa, podizanju efikasnosti izbornih procedura i postupaka, a time i povećanju povjerenja građana u cjelokupan proces glasanja, jer će omogućiti transparentno praćenje i verifikaciju izbornih rezultata. Imajući u vidu prednosti i nedostatke izbornog procesa tokom prošlih izbornih ciklusa u BiH, te nedovoljno povjerenje birača u sam proces na dan izbora, neizbježan zaključak je da je neophodno primijeniti IT-tehnologije koje će podići nivo percipiranog i stvarnog integriteta izbornog procesa, te unaprijediti pozitivno iskustvo birača na dan izbora. Integracija novih izbornih tehnologija može omogućiti pouzdaniju registraciju birača, ubrzati proces glasanja, obrade i objavljivanja izbornih rezultata, te smanjiti postojeća ograničenja i mogućnost negativnog uticaja ljudskog faktora na ove procese. Uvođenje informacionih tehnologija u proces kakav je izborni proces nosi sa sobom i značajne izazove i potencijalne opasnosti. Izborna administracija će uložiti neophodne napore da se suoči s ovim izazovima i otkloni mogućnost negativnog uticaja na rezultat izbora i cjelokupan izborni proces u BiH. Unutar svog mandata i raspoloživih sredstava, a na osnovu jasnih smjernica Parlamentarne skupštine BiH i zakona, CIK BiH će uložiti napore da kreira adekvatne uslove za uvođenje IT-tehnologija u izborni proces u BiH, uključujući i specijalizirane IT-tehnologije na biračkom mjestu na dan izbora.

MJERA 1: USPOSTAVLJANJE INTEGRIRANOG IT-SISTEMA UPRAVLJANJA IZBORNIM PROCESIMA

U cilju modernizacije i unapređenja efikasnosti izborne administracije, ključno je razviti i implementirati integrirani IT-sistem za upravljanje izbornim procesima koji će povezati sve relevantne aspekte izborne administracije unutar Sekretarijata CIK BiH, kao i s izbornim komisijama osnovnih izbornih jedinica, te drugim vezanim radnim jedinicama izborne administracije. Integracija informacionih tehnologija ima potencijal da poveća efikasnost rada, ubrza obradu podataka, poveća kvalitet obrade i dostupnost informacija i poveća transparentnost, te time doprinese kvalitetnijem pružanju usluga biračima. Implementacijom ove aktivnosti izradio bi se novi centralni integrirani informacioni izborni sistem (CIIS) koji bi imao potencijal da obuhvati sva aplikativna rješenja u okviru postojećeg Jedinstvenog izbornog informacionog sistema (JIIS) u cilju digitalizacije svih poslovnih procesa s kojima se susreće izborna administracija, te omogućiti kvalitetnu integraciju novih tehnologija u izbornom procesu. Implementacijom ove mjere potrebno je osigurati kompatibilnost postojećih i planiranih aplikativnih rješenja u skladu s okvirom interoperabilnosti u BiH.

MJERA 2: BIOMETRIJSKA IDENTIFIKACIJA BIRAČA NA BIRAČKOM MJESTU

Uvođenje biometrijske identifikacije birača na biračkom mjestu predstavlja inovativan korak ka unapređenju integriteta izbornog sistema. Ova tehnologija pruža veću brzinu, preciznost i sigurnost u procesu identifikacije birača, što doprinosi transparentnosti i pouzdanosti izbornog postupka. Birači bi na dan izbora prilikom ulaska na biračko mjesto bili dodatno elektronski identificirani uz upotrebu biometrijskih podataka, čije elektronske evidencije posjeduje Agencija za identifikacione dokumente, registre i razmjenu podataka (IDDEEA). CIK BiH će, u saradnji s IDDEEA-om i drugim relevantnim institucijama i organizacijama, raditi na kreiranju okruženja u kojem bi ova tehnologija bila implementirana na odgovarajućem broju pilot biračkih mjesta. Rezultati pilot-projekta poslužit će nadležnim institucijama u procesu donošenja odluka o uvođenju biometrijske identifikacije birača.

MJERA 3: SKENIRANJE GLASAČKIH LISTIĆA

Skeniranje glasačkih listića predstavljalo bi značajan korak ka modernizaciji izbornog procesa u BiH. Ova tehnologija omogućava bržu i efikasniju obradu glasova, čime se smanjuje vrijeme čekanja na rezultate na biračkom mjestu, ali istovremeno pruža tačnost u prebrojavanju. Mašina za skeniranje glasačkih listića je uređaj koji se koristi u izbornom procesu kako bi se glasački listići digitalno skenirali, intencije glasača prepoznale, te pravilno prebrojale. Ovaj uređaj olakšava i ubrzava proces brojanja glasova i minimizira mogućnost grešaka koje bi mogle nastati prilikom ručnog prebrojavanja. Kako bi mašina za skeniranje glasačkih listića funkcionirala, glasački listići moraju biti dizajnirani na odgovarajući način, s jasnim oznakama i instrukcijama za birače. Birači označavaju svoj izbor na glasačkom listiću, a zatim ga ubacuju u mašinu za skeniranje. Mašina skenira i analizira svaki glasački listić kako bi prepoznala označeni izbor. Transparentnost i pouzdanost izbornog postupka se unapređuju, jer skeniranje omogućava precizno evidentiranje glasova, uključujući preferencijalne glasove, čime se osigurava poštovanje izborne volje birača.

CIK BiH će sarađivati sa širokim spektrom relevantnih institucija i organizacija da bi se kreirali uslovi za pilotiranje procesa skeniranja glasačkih listića, te naučene lekcije primijenile na potencijalno proširenje i standardizaciju korištenja ove tehnologije u izbornim procesima u BiH. Uvođenje ove tehnologije, na bazi odluke Parlamentarne skupštine BiH će osnažiti povjerenje građana u sam proces i njihovu ulogu u demokratskim izborima.

MJERA 4: PRIKUPLJANJE I OBJAVLJIVANJE PRELIMINARNIH REZULTATA

Postoji fundamentalna veza između pravovremene dostupnosti informacija i povjerenja u izborni proces. Poboljšanje tačnosti i brzine isporuke podataka o rezultatima glasanja na dan izbora može povećati dostupnost podataka u realnom vremenu, spriječiti prevaru i nepravilnosti, te javnosti pravovremeno predočiti trenutno dostupne rezultate glasanja. Ova aktivnost fokusira se na poboljšanje kvaliteta isporuke tačnih rezultata izbora garantiranjem tačnosti i integriteta podataka u realnom vremenu. Dostavljanje rezultata glasanja direktno (*online*) s biračkih mjesta putem adekvatne tehnologije predstavljalo bi novi korak u upotrebi tehnologije u radu izborne administracije. Time bi bila ubrzana objava nepotvrđenih

rezultata izbora od strane CIK BiH direktno s biračkih mjesta koja bi bila povezana *online* koristeći adekvatno tehnološko rješenje.

U saradnji s domaćim institucijama, organizacijama i međunarodnim partnerima, CIK BiH će uložiti napore da pilotira odgovarajuće tehnološko rješenje za prijenos preliminarnih rezultata glasanja s biračkih mjesta, te njihovo objavljivanje u stvarnom vremenu.

MJERA 5: APLIKACIJA ZA PODNOŠENJE I PRAĆENJE IZBORNIH PRIGOVORA I ŽALBI

CIK BiH će pristupiti dizajniranju i izradi aplikacije za podnošenje prigovora i žalbi, uz mogućnost pregleda i pretraživanja predatih prigovora i žalbi i njihovog statusa. Aplikacija će olakšati proces predaje izbornih prigovora i žalbi, te time skratiti vrijeme potrebno za njihovo rješavanje. Također će omogućiti veću transparentnost izbornog procesa pružajući javnosti na uvid status svakog predmeta. Aktivnost će biti implementirana u saradnji s međunarodnim partnerima, koristeći najbolje globalne prakse i rješenja.

MJERA 6: SOFTVER ZA PODRŠKU GLAVNOM CENTRU ZA BROJANJE (GCB)

CIK BiH će pristupiti razvoju softvera za podršku radu Glavnog centra za brojanje (GCB) koji će integrirati procese u cilju unapređenja izvršavanja zadataka koji su u nadležnosti GCB-a. Ovaj softver će biti ključan za identifikaciju, verifikacije i rješavanja problema koji se identificiraju tokom brojanja glasova. Razvoj ovakvog softvera za podršku glavnog centra za brojanje će zahtijevati multidisciplinarni pristup, angažiranje stručnjaka iz oblasti IT-a, izbornog procesa, kao i zaštite i sigurnosti podataka. Dodatno, razmotrit će se uvođenje *Radio Frequency Identification* (RFID) ili slične tehnologije radi praćenja osjetljivog izbornog materijala, te njenog inkorporiranja u softversko rješenje GCB-a. Ova tehnologija bi pomogla bržem i efikasnijem lociranju izbornog materijala, a posebno u postupku rješavanja primjedbi i žalbi.

MJERA 7: APLIKACIJA REGISTRA NOVČANIH KAZNI POLITIČKIH SUBJEKATA

CIK BiH će unaprijediti postojeću aplikaciju registra novčanih kazni političkih subjekata, u cilju objedinjavanja svih podataka o izrečenim kaznama iz evidencija CIK BiH za svakog pojedinačnog kandidata ili političku partiju, u

realnom vremenu. Unapređenje aplikacije registra novčanih kazni s ciljem objedinjavanja svih podataka o izrečenim kaznama za svakog pojedinačnog kandidata ili političku partiju u realnom vremenu će povećati efektivnost radnih jedinica Sekretarijata CIK BiH, uključujući Sektor za pravne poslove i upravno rješavanje i Službu za reviziju finansiranja političkih stranaka.

MJERA 8: UNAPREĐENJE APLIKACIJE ZA PODNOŠENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA O FINANSIRANJU POLITIČKIH SUBJEKATA

Uvođenje aplikativnih rješenja za podnošenje finansijskih izvještaja o finansiranju političkih subjekata predstavlja značajan iskorak ka povećanju transparentnosti i odgovornosti u izbornom procesu. Postojeća platforma omogućava prikupljanje, analizu i prikaz finansijskih informacija političkih subjekata, čime se osigurava dosljedna usklađenost s pravnim propisima. S obzirom na sve veći fokus na suzbijanje korupcije u izbornom procesu, te otklanjanju nepravilnosti i osiguravanju poštovanja relevantnih zakona, potrebno je unaprijediti postojeću platformu, uvesti složene analitičke alate za detekciju potencijalnih neregularnosti ili sumnjivih transakcija, te omogućiti veću transparentnost kada je u pitanju finansiranje političkih subjekata i izbornih kampanja.

MJERA 9: RAZVOJ E-PORTALA ZA UNAPREĐENJE USLUGA U IZBORNOM PROCESU

Kroz razvoj e-portala i unapređenje e-usluga, posebna pažnja bit će posvećena podršci svim ključnim akterima u izbornim procesima. Ovaj pristup ima za cilj pružiti podršku građanima i biračima, članovima izborne administracije na svim nivoima, političkim subjektima, posmatračima, medijima, a kako bi se obezbijedila sveobuhvatna podrška, edukacija, informacije i veća transparentnost tokom svih faza izbornog ciklusa. Korištenjem inovativnih tehničkih rješenja, kao što su personalizirane interakcije s biračima, političkim subjektima i ostalim učesnicima izbornog procesa, edukativni i informativni programi i slično, e-usluge mogu ne samo olakšati, već i unaprijediti demokratski proces i povećati izbornu participaciju.

Posebna pažnja će se obratiti na razvoj edukativnih modula za *online* obuku birača, političkih subjekata i kandidata, posmatrača, te medija, uključujući specifične module za članove izborne administracije na različitim nivoima, a

koji će na interaktivan način omogućiti sticanje novih znanja o izbornom procesu. Pojedini moduli obuka će biti pripremljeni na način da omogućavaju testiranje i certifikaciju po uspješnom završetku obuke, što bi, uz adekvatna zakonska rješenja, značajno unaprijedilo kvalitet i doseg obuke za potencijalne i imenovane članove biračkih odbora.

STRATEŠKI PRAVAC 3:

POBOLJŠANJE INFRASTRUKTURE I LOGISTIČKIH KAPACITETA

Efikasna i pouzdana infrastruktura izborne administracije igra ključnu ulogu u organizaciji i efikasno sprovođenje izbornog procesa. Razvoj i modernizacija ove infrastrukture, kao i jačanje logističkih kapaciteta, predstavljaju osnovne prioritete kako bi se osigurao besprijekoran izborni proces. CIK BiH prepoznaje važnost ovog strateškog pravca koji ima za cilj unapređenje ključnih aspekata izbornog sistema koji se odnose na infrastrukturu i logistiku.

U okviru mandata i dostupnih resursa, CIK BiH će se fokusirati na ključne inicijative i mjere koje će doprinijeti jačanju izborne infrastrukture i osigurati da su logistički kapaciteti osposobljeni za efikasno sprovođenje izbornih aktivnosti. Poboljšanje infrastrukture i logističkih kapaciteta ima za cilj obezbijediti pristupačnost, integritet i transparentnost izbornog procesa, stvarajući tako temelj za održavanje fer, slobodnih i poštenih izbora.

MJERA 1: OBEZBJEĐIVANJE TRAJNOG RJEŠENJA NOVIH RADNIH PROSTORA I ADAPTACIJA POSTOJEĆIH

Značajan broj radnih zadataka koje poduzima izborna administracija ograničeni su nedostatkom adekvatnog radnog prostora u brojnim određenim organizacionim jedinicama zbog nedostatka adekvatne ili vlastite infrastrukture. To uključuje neadekvatnost prostorija i kapaciteta u zgradi CIK BiH, te nepostojanje trajnog rješenja za smještaj Glavnog centra za brojanje glasova i skladišta CIK BiH.

Nedostatak adekvatnog prostora u zgradi CIK BiH stvara izazov u redovnom funkcioniranju Sekretarijata CIK BiH, uljučujući ispunjavanje određenog broja funkcija Sekretarijata, te obezbjeđivanje adekvatnog nivoa sigurnosti ljudi, opreme i procesa. Nedostatak trajnog rješenja prostora za skladištenje, kao i adekvatnog softverskogf rješenja, stvara organizacione probleme,

poput obaveze čuvanja osjetljivog izbornog materijala nakon izbora, te predstavlja rizik za ove materijale i podatke. Neadekvatno, odnosno privremeno rješenje skladišta, kao i Centra za brojanje, potencijalno predstavlja sigurnosnu prijetnju neovlaštenom pristupu, krađi ili oštećenju izbornog materijala.

CIK BiH će uložiti napore koji mogu pomoći kod identifikacije adekvatnih rješenja ovih izazova od strane relevantnih institucija, a kako bi se osigurala pouzdanost, sigurnost i transparentnost izbornog procesa.

MJERA 2: UREĐENJE KRITIČNE IT-INFRASTRUKTURE

Sistematski urediti održavanje i konstantno unapređenje kvaliteta IT-kritične infrastrukture. Trenutna IT–infrastruktura, te fizički prostor na kojem je smještena oprema su neadekvatni za izvršavanje zadataka u mandatu CIK BiH, te ne zadovoljavaju odgovarajuće sigurnosne standarde iz ove oblasti. Ovom aktivnošću bi se izvršila intervencija na prostorima na kojima je smještena IKT-oprema, te adaptirala po standardima koji reguliraju ovu oblast. Dodatno, implementirala bi se identična IKT–infrastruktura na odvojenoj fizičkoj lokaciji u BiH za potrebe brzog oporavka IKT–sistema (tzv. *Disaster Recovery* lokacija) za slučaj *cyber* napada, prirodnih katastrofa, itd.

MJERA 3: USPOSTAVLJANJE INTEGRIRANOG SISTEMA ZA RAD NA DOKUMENTIMA

CIK BiH će raditi na uspostavljanju novog integriranog sistema za elektronsko upravljanje dokumentima (*Document Management System – DMS*) za potrebe funkcioniranja izborne administracije. Ova aktivnost bi trajno riješila cjelokupne poslovne procese, a koji se tiču redovnog rada Sekretarijata kada je u pitanju elektronsko upravljanje dokumentima. U okviru novog DMS-a bi bio razvijen interni portal za obavješćavanje službenika u realnom vremenu u svim sektorima i službama Sekretarijata o tekućim aktivnostima, zakonskim i internim podzakonskim aktima, te bi se organizirali elektronski prijem, obrada, rješavanje i razmjena ulaznih papirnih dokumenata. Uspostavit će se digitalni auditorski trag (log) u upotrebi sistema, kao i pružanje statističkih informacija o prijavljivanju i upotrebi DMS-a, distribuciji korisnika, kao i korisničkim profilima.

MJERA 4: USPOSTAVLJANJE INFORMACIONOG SISTEMA ZA UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

Implementacijom ove aktivnosti bi se postigao cilj da se izradi sistemsko softversko rješenje za upravljanje ljudskim resursima s jasno definiranim opisom radnih mjesta, zadacima, te potrebnim kvalifikacijama i znanjima, obukama i sistemskim pristupom unapređenju ljudskih kapaciteta, uz jasno definiran način prenošenja naučenih lekcija iz prethodnih izbornih ciklusa u BiH, te drugih međunarodnih najboljih praksi iz ove oblasti. Pored upravljanja ljudskim resursima unutar Sekretarijata, sistem bi omogućio upravljanje procesom angažiranja privremenog osoblja, te njihovo raspoređivanje po radnim jedinicama.

MJERA 5: USPOSTAVLJANJE POLITIKA I PROCEDURA ZA ZAŠTITU OD INFORMATIČKIH NAPADA

CIK BiH će poduzeti mjere i napore ka uspostavljanju politika i mjera koje će doprinijeti povećanju informatičke sigurnosti izborne infrastrukture, što je od kritične važnosti za integritet izbornog procesa. Ovo je konstantni proces koji zahtijeva stalno praćenje i prilagođavanje aktuelnim standardima iz ove oblasti kako bi se osigurao visok nivo sigurnosti. Unutar ove aktivnosti će se sprovesti temeljna analiza ranjivosti informatičkih sistema CIK BiH i izvršiti procjena rizika u cilju identifikacije mogućih scenarija napada i identifikacije osjetljivih područja koja zahtijevaju dodatnu zaštitu. U okviru ove mjere, CIK BiH će raditi na implementaciji i certifikaciji standarda ISO/IEC 27001:2019. Implementacijom ovog međunarodnog standarda će se definirati način upravljanja informatičkim rizicima putem kontrola informacione sigurnosti i primjenom Opće uredbe o zaštiti podataka EU (GDPR, 2016/679).

STRATEŠKI PRAVAC 4:

PODIZANJE POVJERENJA U IZBORNI PROCES I IZBORNU ADMINISTRACIJU

Povjerenje građana u transparentnost i pravičnost izbornog procesa je ključna za svako demokratsko društvo. U tom svjetlu, CIK BiH prepoznaje ključnu ulogu podizanja povjerenja u izborni proces i integritet izborne administracije kao strateškog imperativa. Povjerenje javnosti ne stiže se kratkoročnim mjerama i aktivnostima, već se kontinuirano gradi i njeguje kroz transparentno, odgovorno i profesionalno djelovanje izbornih

institucija. Ukupno gledano, podizanje povjerenja u izborni proces i izbornu administraciju nije samo cilj, već i trajna obaveza.

S obzirom na osjetljivost i složenost političke situacije u Bosni i Hercegovini, te urušeno povjerenje građana u demokratske procese i institucije, CIK BiH prepoznaje potrebu i posvećen je da radi na izgradnji trajnih osnova povjerenja kroz konkretno i dugoročno djelovanje i usklađivanje izbornog procesa s najvišim međunarodnim standardima i najboljim međunarodnim praksama.

MJERA 1: STRATEŠKI PRISTUP KOMUNIKACIJI S JAVNOŠĆU

CIK BiH je čvrsto posvećena daljnjem poboljšanju komunikacije sa širom javnošću kako bi se osigurala transparentnost i povjerenje javnosti u izborni proces i izbornu administraciju. Iskustva stečena iz prethodnih izbornih ciklusa koristit će se kao osnova za unapređenje ovog ključnog aspekta djelovanja, te će se osloniti na najbolje međunarodne prakse u oblasti komunikacije kako bi unaprijedio postojeće prakse i vlastite kapacitete za komuniciranje s javnošću.

U cilju ostvarivanja ovog cilja, CIK BiH će aktivno unapređivati postojeće, te razvijati nove kanale komunikacije, uključujući društvene medije, interaktivne web-platforme i redovne informativne sesije s ključnim akterima izbornog procesa. Kroz ove kanale, CIK BiH će redovno pružati ažurirane informacije o procesima poput registracije birača van BiH, utvrđivanja biračkih mjesta, izbornim pravilima i procedurama, kao i relevantnim rokovima. Ovaj pristup će omogućiti biračima, političkim subjektima i drugim zainteresiranim akterima da budu u potpunosti informirani i da aktivno učestvuju u izbornim procesima. Kroz kontinuirano usavršavanje i prilagođavanje strategija komunikacije, CIK BiH će raditi na izgradnji povjerenja građana u izborni proces.

MJERA 2: PLANSKO SPROVOĐENJE EDUKACIJE I INFORMIRANJA BIRAČA

CIK BiH će usvojiti sistemski i dugoročni pristup procesu edukacije i informiranja birača. Pored angažiranja vlastitih kapaciteta, CIK BiH će ostvariti blisku saradnju s domaćim institucijama, uključujući srednjoškolske i visokoškolske obrazovne institucije, te nevladine organizacije koje predstavljaju različite ciljne grupe, kao i s međunarodnim partnerskim

organizacijama. Edukacija birača i informativni materijali će biti proizvedeni u skladu sa standardima pristupačnosti.

MJERA 3: UNAPREĐENJE *WEB*-STRANICE CIK BIH I KORIŠTENJE DRUŠTVENIH MREŽA

Unapređenje izgleda *web*-stranice *izbori.ba*, te proširenje funkcionalnosti predstavlja važan korak ka modernizaciji komunikacije između birača, učesnika izbornog procesa i CIK BiH. *Web*-stranica treba pružiti javnosti korisne i kritične informacije o svim fazama izbornog procesa, biti glavni resurs za informacije o izborima u BiH, te biti osnovna platforma za pružanje e-usluga biračima i ostalim učesnicima izbornog procesa.

Ova mjera ima za cilj kreiranje modernog i sveobuhvatnog okvira informacija, olakšavanje pristupa kritičnim informacijama, kao i postavljanje osnove za efikasno pružanje digitalnih usluga biračima i ostalim akterima izbornog procesa. Mjere unapređenja će povećati transparentnost i pristupačnost ovog kanala komunikacije, što je ključno za izgradnju poverenja u izborni sistem i izbornu administraciju. Osim što je centralni izvor informacija o izborima u BiH, *web*-stranica će također pružati priliku za direktnu komunikaciju s javnošću putem interaktivnih formulara, upitnika, grupiranje često postavljanih pitanja, i slično. Ovo će omogućiti dodatni kanal za direktnu interakciju između CIK BiH i građana.

Društvene mreže su postale važno sredstvo interakcije i informiranja za širok spektar građana, stvarajući priliku za brzu i direktnu komunikaciju. CIK BiH prepoznaje ovu dinamiku i koristi društvene mreže kao komunikacioni most ka biračima, pružajući im mogućnost da se informiraju, postavljaju pitanja i izraze svoje mišljenje. Kroz kvalitetan sadržaj, redovno ažuriranje i odgovorno reagiranje, CIK BiH će nastaviti graditi kvalitetne odnose s javnošću, što doprinosi većem nivou poverenja i većeg nivoa transparentnosti izbornog procesa.

MJERA 4: USPOSTAVLJANJE POZIVNOG CENTRA

Razvijanje pozivnog centra, dostupnog tokom čitavog izbornog ciklusa, donosi sa sobom niz ključnih funkcionalnosti. Ove funkcionalnosti obuhvataju ne samo registriranje birača koji glasaju van granica BiH, već i pružanje sveobuhvatnih informacija o lokacijama biračkih mjesta, jasno

definiranih koraka za prijavu glasanja putem mobilnih uređaja, kao i pružanje drugih bitnih informacija za samu izbornu proceduru. Ovaj pozivni centar će biti dragocjen izvor informacija za sve birače. Pozivni centar će biti dostupan non-stop, 24 sata dnevno, sedam dana u sedmici tokom izbornog perioda, omogućavajući tako biračima da pristupe uslugama kad god im to odgovara. Ovakva dostupnost će osigurati da birači imaju lakoću i fleksibilnost u korištenju ovih usluga. Centar će biti implementiran kombiniranim korištenjem usluga obučenih operatera za ovu oblast i upotrebu inteligentnih IT-alata za pružanje usluga, poput *chat-botova* i slično.

STRATEŠKI PRAVAC 5:

UNAPREĐENJE PRISTUPAČNOSTI IZBORNOG PROCESA

Izbori predstavljaju osnovno pravo svakog birača da izrazi svoju izbornu volju i učestvuje u demokratskom procesu. U demokratskom društvu ovo pravo ne bi trebalo biti dostupno samo određenom segmentu populacije, naprotiv – naša zajednička obaveza je da omogućimo svim građanima jednak pristup izborima, bez obzira na njihove fizičke sposobnosti, socijalni status ili bilo kakve druge okolnosti. Unapređenje pristupačnosti izbornog procesa nije samo etički imperativ, već korak prema izgradnji inkluzivnog društva koje poštuje različitosti i promovira ravnopravnost. Unutar svog mandata, CIK BiH planira nastaviti napore na proširenju pristupačnosti izbornog procesa kako bi se osigurala šira participacija građana i stvorilo inkluzivno izbornu okruženje.

MJERA 1: OSIGURATI PRISTUPAČNOST IZBORNOG PROCESA

Implementacijom ove aktivnosti osigurale bi se prilagođene lokacije za glasanje za birače s invaliditetom, starije osobe ili druge grupe s posebnim potrebama uz osiguravanje mehanizama tajnosti glasanja. Unapređenje pristupačnosti lokacija izbornog procesa ima za cilj osigurati da svi birači imaju pristup izbornom procesu uz poštovanje njihovih ljudskih prava, uključujući pravno na tajnost glasa.

CIK BiH će, u okviru svog mandata, inicirati proces uspostavljanja saradnje između svih relevantnih državnih institucija, nevladinih organizacija koje

predstavljaju lica s invaliditetom te drugih zainteresiranih institucija, u cilju uspostavljanja zajedničkog pristupa rješavanju postojećih izazova koji se tiču pristupačnosti biračkih mjesta, te ostalih prostora koje koristi izborna administracija.

U okviru ove mjere, CIK BiH će inicirati proces iznalaženja rješenja za samostalno obavljanje glasanja od strane birača s invaliditetom, starijih osoba ili drugih grupa birača s posebnim potrebama, te način osiguravanja da su prostorije i raspored biračkih mjesta pogodni za samostalan pristup.

Također, CIK BiH će unaprijediti pristupačnost *web*-stranice CIK BiH, te osigurati svim korisnicima, bez obzira na njihove fizičke ili kognitivne sposobnosti, pristup i upotrebu sadržaja na *web*-stranici. CIK BiH će sarađivati s relevantnim međunarodnim i domaćim organizacijama u cilju dostizanja najviših standarda po pitanju pristupačnosti informacija i usluga koje pruža putem svoje *web*-stranice, kao i ostalih usluga koje pruža preko interneta. Prilagoditi sadržaj *web*-stranice i e-usluga koje se nalaze na njima osobama s invaliditetom je važan korak ka stvaranju inkluzivnog okruženja na internetu i omogućavanju jednakih mogućnosti za sve korisnike.

CIK BiH će uspostaviti i održavati redovnu saradnju s institucijama i organizacijama koje su po svom mandatu ili misiji relevantan partner za unapređenje pristupačnosti izbornog procesa. Ovo uključuje nevladine organizacije, državne institucije, te međunarodne organizacije. Saradnja će se materijalizirati kroz periodične koordinacione sastanke, razmjenu informacija, iskustava i ekspertize, saradnju i koordinaciju na relevantnim projektima i drugo.

STRATEŠKI PRAVAC 6:

POVEĆANJE INTEGRITETA IZBORNOG PROCESA

Demokratski izbori predstavljaju temeljnu kariku u očuvanju demokratije i izgradnji povjerenja građana u politički sistem. Integritet izbornog procesa direktno utiče na njegovu legitimitet i sposobnost da odrazi izbornu volju birača. Stoga, unapređenje integriteta izbora predstavlja jedan od osnovnih zadataka izborne administracije. Ovo predstavlja ključan strateški pravac koji zahtijeva sveobuhvatne napore i pažljivo planiranje nekih od ključnih aspekata izbornog procesa.

MJERA 1: UNAPREĐENJE RADA BIRAČKIH ODBORA

CIK BiH će uzeti u obzir iskustva izborne administracije i zapažanja iz prethodnih izbornih ciklusa, kao i preporuke relevantnih posmatračkih organizacija, te kontinuirano raditi na unapređenju rada biračkih odbora i kapaciteta članova biračkih odbora. Cilj ove aktivnosti je da se unaprijedi integritet izbora, te osigura zaštita prava birača na slobodan i tajan izbor, pravilno sprovođenje procedura glasanja, te brojanja i agregaciju izbornih rezultata. Poseban akcenat će biti na važnosti tajnosti glasanja, zaštiti identiteta birača i osiguravanja da birači mogu glasati u slobodnoj atmosferi, te osiguravanja adekvatnog rasporeda na biračkim mjestima kako bi se osigurala tajnost glasanja i zaštita od neprikladnog uticaja na birače.

MJERA 2: OSIGURAVANJE JEDNAKOPRAVNOSTI SPOLOVA U IZBORNOJ ADMINISTRACIJI

Unutar mandata, a u skladu s relevantnim zakonskim propisima koji reguliraju ovu oblast, CIK BiH će raditi na osiguravanju jednakopravnosti spolova u izbornom procesu. CIK BiH će poduzeti niz mjera poput donošenja interne politike za jednakopravnost spolova, određivanje osobe zadužene za pitanja jednakopravnosti, donošenja preporuka, te drugih ciljanih aktivnosti unutar godišnjeg akcionog plana koje bi imale za cilj da osiguraju jednako učešće oba spola unutar izborne administracije, a posebno na nivou biračkih odbora.

MJERA 3: KONTINUIRANO PRAĆENJE RIZIKA PO PITANJU INTEGRITETA IZBORNOG PROCESA

CIK BiH će sistemski i kontinuirano pratiti i procjenjivati rizike po integritet izbornog procesa, te donositi adekvatne preventivne mjere. U ovom procesu, vodit će se zakonskom relevantnom regulativom uz primjenu najboljih međunarodnih praksi, konsultacijama s nižim nivoima izborne administracije, te ostvariti saradnju s međunarodnim partnerskim organizacijama u cilju povećanja kapaciteta izborne administracije.

STRATEŠKI PRAVAC 7:

UNAPREĐENJE NADZORA I TRANSPARENTNOSTI FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Unapređenje nadzora i transparentnosti finansiranja političkih stranaka je od suštinskog značaja za jačanje integriteta izbornog procesa u BiH kada je u pitanju stvaranje ravnopravnih uslova za sve političke subjekte u izbornoj utakmici, te stvaranje uslova u kojoj političke stranke djeluju u skladu sa zakonima i u interesu građana. Postizanje visokih standarda i usklađenost sa međunarodnim standardima kada je u pitanju nadzor i transparentnost finansiranja političkih stranaka je jedan od ključnih faktora za osiguravanje demokratskog izbornog procesa, kao i za izgradnju povjerenja građana u politički sistem.

MJERA 1: UNAPREĐENJE TRANSPARENTNOSTI FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Centralna izborna komisija BiH će poduzimati aktivnosti na približavanju pravnog okvira za finansiranje političkih stranaka međunarodnim standardima i preporukama GRECO-a (Grupa država protiv korupcije). Kao rezultat planiranog povećanja efikasnosti, kontrola i revizija finansijskih izvještaja će biti brža i djelotvornija, te će se javnosti blagovremeno davati na uvid revizijski izvještaji, s nalazima revizije o izvorima finansiranja i utrošku javnih sredstava od strane političkih stranaka.

MJERA 2: EDUKACIJA LICA KOJA OVLASTI POLITIČKA STRANKA ZA VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA I PODNOŠENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Centralna izborna komisija BiH će uvesti obavezne kontinuirane edukacije za osobe koje ovlasti politička stranka za vođenje poslovnih knjiga i podnošenje finansijskih izvještaja. Edukacija će se provoditi u skladu s planom i programom edukacije koji donosi Centralna izborna komisija BiH.

MJERA 3: UNAPREĐENJE SISTEMA MJERA ZA ODVRAĆANJE OD KRŠENJA PROPISA KOJI REGULIRAJU FINANSIRANJE POLITIČKIH STRANAKA

Centralna izborna komisija BiH će sprovesti aktivnosti na unapređenju sistema za odvracanje od kršenja propisa kojima je regulirano finansiranje političkih stranaka. Aktivnosti će uključivati uvođenje preventivnih mjera, te kreiranje efektivnog sistema sankcioniranja u cilju odvracanja od kršenja propisa. U sklopu preventivnih mjera, CIK BiH će održavati edukacije, savjetovanja, te pružati konsultacije licima ovlaštenim za finansijske izvještaje i vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka. CIK BiH će također pooštriti sankcije kako bi se političke stranke odvratile od kršenja propisa.

MJERA 4: RAZVOJ KAPACITETA SLUŽBE ZA REVIZIJU

Centralna izborna komisija BiH će poduzeti aktivnosti na unapređenju finansijskih i ljudskih resursa Službe za reviziju finansiranja političkih stranaka, kako bi učinkovito provodila nadzor nad finansiranjem političkih stranaka. Ove mjere imaju za cilj da osiguraju efektivniju i efikasniju kontrolu i reviziju finansijskih izvještaja političkih stranaka i izvještaja o finansiranju izborne kampanje. Centralna izborna komisija BiH će uvesti stimulativne mjere kako bi obezbijedila, zaposlila i zadržala revizorski kadar koji je na tržištu rada u Bosni i Hercegovini deficitaran.

7. PLAN IMPLEMENTACIJE MJERA I AKTIVNOSTI

Strateški pravac 1: Institucionalno jačanje izborne administracije			
Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Indikatori uspjeha
A1. Jačanje organizacione strukture Sekretarijata CIK BiH	<ol style="list-style-type: none"> 1. Usvajanje novog Pravilnika o sistematizaciji 2. Osiguravanje budžetskog okvira 3. Jačanje kapaciteta ljudskih resursa 	2024.–2027.	<p>Pravilnik usvojen</p> <p>Osigurana budžetska sredstva</p> <p>Zaposleni kadrovi sa specijalističkim vještinama</p>
A2. Unapređenje kapaciteta izborne administracije	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kreiranje i implementacija kratkoročnih i dugoročnih programa profesionalnog usavršavanja 2. Unapređenje i usavršavanje obuka za izborne zvaničnike na 	2024.–2027.	<p>Programi obuke usvojeni</p> <p>Programi se reliziraju na sistematičan način</p>

	<p>svim nivoima izborne administracije</p> <p>3. Kreiranje obuka za upotrebu IT-tehnologija u izbornom procesu</p> <p>4. Osiguravanje adekvatne obuke za nove članove izborne administracije, te privremeno angažirano osoblje</p>		
A3. Izgradnja kapaciteta Centra za edukaciju CIK BiH	<p>1. Zapošljavanje kvalificiranog osoblja</p> <p>2. Izrada Programa obuke</p> <p>3. Realizacija obuka</p>	2024.–2027.	<p>Zaposleno kvalificirano osoblje</p> <p>Broj realiziranih obuka</p>
A4. Uspostava sistema upravljanja kvalitetom	<p>1. Osigurati finansijska sredstva</p> <p>2. Implementacija sistema za upravljanje kvalitetom</p>	2024.–2027.	<p>Sredstva osigurana</p> <p>CIK BiH certificiran prema standardu ISO 9001:2015</p>

Strateški pravac 2: Korištenje informacionih tehnologija u izbornom procesu

Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Indikatori uspjeha
B.1. Uspostavljanje Centrlanog Integriranog Izbornog Informacionog Sistema (CIIS) za upravljanje izbornim procesima	1. Analiza trenutnog stanja 2. Osigurati finansijska sredstva 3. Projektiranje IT-sistema 4. Implementacija	2024.–2027.	Analiza izrađena Osigurana finansijska sredstva IT-sistem projektiran Razvijen sistem Sistem u potpunosti u funkciji
B.2. Biometrijska identifikacija birača na biračkom mjestu	1. Implementacija pilot-projekta 2. Analiza rezultata	2024.	Pilot-projekat realiziran Urađena analiza

B.3. Skeniranje glasačkih listića	1. Planiranje pilot-projekta 2. Implementacija pilot-projekta 3. Analiza rezultata	2024.–2025.	Izrađen plan pilot-projekta Pilot-projekat realiziran Urađena analiza
B.4. Prikupljanje i objavljivanje preliminarnih rezultata	1. Implementacija pilot-projekta 2. Analiza rezultata	2024.	Pilot-projekat realiziran Urađena analiza
B.5. Aplikacija za podnošenje i praćenje izbornih prigovora i žalbi	1. Osiguravanje sredstava 2. Projektiranje aplikacije 3. Implementacija aplikacije	2024.–2025.	Sredstva osigurana Projekat izrađen Aplikacija u funkciji
B.6. Softver za podršku glavnom centru za brojanje (GCB)	1. Osiguravanje sredstava 2. Projektiranje aplikacije 3. Implementacija aplikacije	2024.–2027.	Sredstva osigurana Projekat izrađen Aplikacija u funkciji

B.7. Aplikacija registra novčanih kazni političkih subjekata	1. Osiguravanje sredstava 2. Projektiranje aplikacije 3. Implementacija aplikacije	2024.–2027.	Sredstva osigurana Projekat izrađen Aplikacija u funkciji
B.8. Unapređenje aplikacije za podnošenje finansijskih izvještaja o finansiranju političkih subjekata	1. Osiguravanje sredstava 2. Projektiranje nadogradnje aplikacije 3. Implementacija aplikacije	2024.–2027.	Sredstva osigurana Projekat izrađen Aplikacija u funkciji
B.9. Razvoj e-portala za unapređenje usluga u izbornom procesu	1. Razvoj e-portala s pripadajućim e-uslugama	2024.–2027.	Broj razvijenih e-usluga

Strateški pravac 3: Poboljšanje infrastrukture i logističkih kapaciteta

Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Indikatori uspjeha
C.1. Obezbjedivanje trajnog rješenja novih radnih prostora i adaptacija postojećih	1. Osiguravanje finansijskih sredstava 2. Izrada projektne dokumentacije 3. Kupovina ili izgradnja skladišnog prostora i izrada softverskog rješenja za skladištenje i izbornog materijala 4. Osiguravanje trajnog rješenja prostora GCB-a 5. Adaptacija kancelarijskih prostorija u sjedištu SIP BiH	2024.–2027.	Osigurana sredstva Izrađena projektna dokumentacija Osiguran skladišni prostor. Aplikacija za skladištenje izbornog materijala - razvijena i u funkciji Osigurano trajno rješenje prostora GCB-a Prostorije adaptirane
C.2. Uređenje kritične IT-infrastrukture	1. Osiguravanje sredstava	2024.–2027.	Osigurana sredstva Izrađeni funkcionalni zahtjevi

	2. Izrada funkcionalnih zahtjeva za adaptaciju server sale 3. Adaptiranje server sale 4. Implementacija identične IKT-infrastrukture na odvojenoj fizičkoj lokaciji u BiH za brzi oporavak IT-sistema		Adaptirana server sala shodno relevantnim sigurnosnim standardima Implementirana odvojena IKT-lokacija
C.3. Uspostavljanje integriranog sistema za rad na dokumentima	1. Osiguravanje sredstava 2. Priprema projektne dokumentacije 3. Razvoj novog DMS-a	2024.–2027.	Osigurana sredstva Izrađena projektna dokumentacija Novi DMS razvijen Novi DMS u funkciji
C4. Uspostavljanje informacionog sistema za upravljanje ljudskim resursima	1. Osiguravanje sredstava 2. Priprema projektne dokumentacije 3. Razvoj HRIS-a	2024.–2027.	Osigurana sredstva Izrađena projektna dokumentacija HRIS razvijen HRIS u funkciji

C.5. Uspostavljanje politika i procedura za zaštitu od informatičkih napada	1. Uspostava politika i mjera za povećanje nivoa informatičke sigurnosti 2. Osiguravanje finansijskih sredstava za uspostavu sistema ISO 27001 3. Uspostava ISO sistema 27001	2024.–2027.	Uspostavljene politike i mjere Osigurana finansijska sredstva za sistem ISO 27001 Uspostavljen sistem ISO 27001
--	--	-------------	---

Strateški pravac 4: Podizanje povjerenja u izborni proces i izbornu administraciju

Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Indikatori uspjeha
D.1. Strateški pristup komunikaciji s javnošću	1. Revidiranje i usvajanje strategije za komunikaciju s javnošću 2. Povećanje ljudskih resursa zaduženih za komunikaciju	2024. 2024.–2027.	Usvojena strategija Broj zaposlenih povećan
D.2. Plansko sprovođenje edukacije i informiranja birača	1. Izrada Strateškog plana edukacije i informiranja birača 2. Osiguravanje sredstava 2. Kontinuirano sprovođenje edukacije i informiranja birača	2024–2027.	Usvojena strategija Sredstva osigurana Implementirani projekti edukacije i informiranja birača
D.3. Unapređenje web-stranice CIK BiH i korištenje	1. Osiguravanje sredstava 2. Redizajn web-stranice		Osigurana sredstva Web-stranica redizajnirana

društvenih mreža	3. Povećanje ljudskih kapaciteta za digitalne medije		Zaposleno kvalificirano osoblje
D.4. Uspostavljanje pozivnog centra	1. Uspostava pozivnog centra tokom izbornog perioda 2. Sistemsko jačanje funkcije pozivnog centra	2024–2027.	Uspostavljen pozivni centar u izbornom periodu Razvijene i usvojene procedure za rad pozivnog centra Osigurana materijalna sredstva za adekvatan rad

Strateški pravac 5: Unapređenje pristupačnosti izbornog procesa

Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Indikatori uspjeha
E.1. Osiguravanje pristupačnosti izbornog procesa	<p>1. Uspostavljanje saradnje s relevantnim institucijama i organizacijama</p> <p>2. Izrada Analize pristupačnosti izbornog procesa</p> <p>3. Izrada Plana unapređenja pristupačnosti izborog procesa</p> <p>4. Uspostava koordinacionog mehanizma za unapređenje pristupačnosti izbornog procesa</p> <p>5. Provođenje Plana unapređenja pristupačnosti izbornog procesa</p>	2024.–2027.	<p>Broj potpisanih memoranduma o saradnji s relevantnim institucijama i organizacijama</p> <p>Izrađena Analiza</p> <p>Izrađen Plan</p> <p>Uspostavljen koordinacioni mehanizam</p> <p>Proveden Plan</p>

Strateški pravac 6: Povećanje integriteta izbornog procesa

Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Indikatori uspjeha
F.1. Unapređenje rada biračkih odbora	1. Analiza rada biračkih odbora 2. Sistemska analiza procesa obuka biračkih odbora 3. Unapređenje sistema obuke biračkih odbora	2024.–2027.	Izrađena analiza Izrađena analiza Unapređen sistem obuke Smanjen broj zahtjeva za ponovno brojanje Smanjen broj pokrenutih prekršajnih postupaka za rad u biračkom odborima
F.2. Osiguravanje jednakopravnosti spolova u izornoj administraciji	1. Izrada i usvajanje politike jednakopravnosti spolova u izornoj administraciji 2. Izrada i usvajanje Akcionog plana za unapređenje	2024.–2027.	Usvojena politika Usvojen plan Proveden plan

	jednakopravnosti spolova 3. Implementacija Akcionog plana		
F.3. Kontinuirano praćenje rizika po pitanju integriteta izbornog procesa	1. Izrada analize rizika integriteta izbornog procesa 2. Izrada i usvajanje Plana upravljanja rizicima 3. Implementacija Plana	2024.–2027.	Izrađena analiza Usvojen plan Plan proveden

Strateški pravac 7: Unapređenje nadzora i transparentnosti finansiranja političkih stranaka

Mjera	Aktivnosti	Vremenski okvir	Indikatori uspjeha
G.1. Unapređenje transparentnosti finansiranja političkih stranaka	1. Izrada analize trenutnog stanja transparentnosti 2. Priprema Plana aktivnosti za unapređenje transparentnosti 3. Implementacija Plana aktivnosti	2024.–2027.	Izrađena analiza Pripremljen Plan aktivnosti Plan proveden
G.2. Edukacija lica koje ovlasti politička stranka za vođenje poslovnih knjiga i podnošenje finansijskih izvještaja	1. Izrada Plana edukacije 2. Implementacija Plana		Usvojen plan Plan proveden

G.3. Unapređenje sistema mjera za odvracanje od kršenja propisa koji reguliraju finansiranje političkih stranaka	1. Provođenje edukacija, savjetovanja i konsultacija s ovlaštenim licima 2. Pokretanje inicijative za pooštavanje kaznene politike propisane Zakonom o finansiranju političkih stranka BiH	2024–2027.	Broj provedenih edukacija, savjetovanja i konsultacija Smanjen broj prekršaja Izrađena Inicijativa
G.4. Razvoj kapaciteta Službe za reviziju	1. Unapređenje kapaciteta Službe za reviziju 2. Edukacija zaposlenih u Službi za reviziju 3. Osiguravanje finansijskog dodatka za revizorske poslove	2024.–2027.	Popunjen broj zaposlenih po sistematizaciji Održane edukacije Dodatak osiguran kroz Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o platama i naknadama zaposlenih u institucijama BiH

*

*

*

